

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z odwołania O. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

o prawo do emerytury,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 27 lutego 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 8 lutego 2018 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od skarżącej na rzecz pozwanego kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

O. G. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 8 lutego 2018 r., mocą którego zmieniono wyrok Sądu Okręgowego w S. z dnia 15 grudnia 2016 r. i oddalono jej odwołanie skierowane przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S. w sprawie o prawo do emerytury.

Z ustaleń Sądu odwoławczego wynika, że spór koncentruje się wokół problematyki wykonywania pacy w gospodarstwie rolnym rodziców od 1 października 1963 r. do 1 października 1969 r. i tym samym uzupełnienia okresów składkowych w myśl art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 887). Oceniając zebrane w sprawie dowody, Sąd odwoławczy

uznał, że jednoczesna nauka w uczelni wyższej (Politechnika [...] w S.) i praca w gospodarstwie rolnym, prowadzi do wniosku, iż z racji rozmiaru obowiązków dydaktycznych poza miejscem zamieszkania (udział w zajęciach, przygotowywanie się do egzaminów) oraz zamieszkiwanie w akademiku, skarżąca nie mogła stale pracować w gospodarstwie rolnym. Argument o nieuczęszczaniu na zajęcia (tak twierdziła odwołująca się) może co najwyżej dotyczyć ostatniego roku studiów, skoro dopiero wówczas została skreślona z listy studentów. Z drugiej strony gospodarstwo rolne zajmowało powierzchnię 0,82 ha i na jego powierzchni były uprawiane warzywa (czosnek, pietruszka, marchew, ziemniaki), które w ramach kontraktacji były dostarczane do Centrali Ogrodniczej. Dodatkowo w gospodarstwie były trzymane krowy, kury i świnie. Z tej racji uznał Sąd Apelacyjny, że odwołująca się nie wykonywała pracy przez 4 godziny dziennie, skoro jej mama poświęcała swój na czas na pracę na roli, a ojciec podjął pracę zarobkową w pełnym wymiarze czasu pracy. Natomiast Sąd Apelacyjny nie zakwestionował faktu, że odwołująca się pomagała w pracach w gospodarstwie, lecz taka pomoc doraźna nie stanowi stałej pracy w rozumieniu art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2000 r., I UKN 535/99, OSNAPIUS 2001 nr 21, poz. 650).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny orzekł z mocy art. 386 § 1 k.p.c.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, ponieważ jest ona oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.).

W jej ocenie w toku postępowania rozpoznawczego w drugiej instancji doszło do rażących naruszeń prawa materialnego i procesowego, wskazanych w podstawach skargi kasacyjnej. Sąd bezrefleksyjnie przyjął, że studia dzienne automatycznie dyskwalifikują możliwość uwzględnienia pracy w gospodarstwie rolnym rodziców w wymiarze 4 godzin dziennie.

Z tych przyczyn odwołująca się domagała uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w [...].

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenie od wnioskodawczynie na jego rzecz kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Jednocześnie Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie. Przedmiotowe spostrzeżenie koreluje z publicznoprawną funkcją skargi kasacyjnej i zamyka się stwierdzeniem, że skarga kasacyjna jest środkiem odwoławczym o szczególnym charakterze. Zmierza do ochrony interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni. Natomiast jej zadanie nie polega na ponownej ocenie sprawy z perspektywy niezadowolonej z rozstrzygnięcia strony. Innymi słowy na etapie przedsądu ma zastosowanie również art. 398¹³ § 2 k.p.c. W przeciwnym razie zachodziłby dysonans między etapem przedsądu i późniejszym rozpoznaniem podstaw kasacyjnych z ograniczeniami wynikającymi z tego przepisu a także z art. 398³ § 3 k.p.c. W ocenie podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., wiąże zatem ustalenie o zakresie i rozmiarze prac odwołującej się w gospodarstwie rolnym.

Ergo, skarżący w żaden sposób nie wykazał, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Poza powtórzeniem ustawowego terminu ta część wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie identyfikuje kwalifikowanej postaci naruszenia prawa, polegającej na jej oczywistości, widocznej *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej i bez potrzeby uzupełniania

materiału dowodowego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 nr 3, poz. 49). Pojęcie „oczywistego” naruszenia prawa należy do sfery obiektywnej i wymaga wykazania, że podniesione zarzuty naruszenia podstaw zaskarżenia były ewidentnie zasadne bez potrzeby dokonywania szczegółowej lub ponownej weryfikacji kontestowanego stanu faktycznego. Krótko mówiąc, zadaniem skarżącego jest wskazanie takiego uchybienia i przypisanie go do konkretnego przepisu prawa procesowego lub materialnego. Przyjęty zaś model blankietowy (odesłanie do podstaw kasacyjnych) nie może być skuteczny z przyczyn już wyżej zasygnalizowanych. Natomiast uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pozostaje w kontrze do ustaleń faktycznych w sprawie. Nie jest prawdą, że Sąd Apelacyjny automatycznie wykluczył możliwość zaliczenia pracy wnioskodawczyni. Wręcz przeciwnie, to indywidualne okoliczności sprawy (miejsce studiów, tryb nauki, zamieszkiwanie w akademiku oraz powierzchnia gospodarstwa i liczba obowiązków w nim) zadecydowały o odmiennym punkcie widzenia. Ten zaś został szczegółowo umotywowany narzędziami z art. 233 § 1 k.p.c. (zasada swobodnej oceny materiału dowodowego) oraz wsparty ponadstandardowym odwołaniem się do judykatury Sądu Najwyższego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł w myśl art. 398⁹ § 2 k.p.c. O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie art. 98 § 1 k.p.c.